

Такими напрямками можуть бути лізинг, гранти, спеціалізовані фінансові програми. Для цього необхідна виважена державна політика підтримки інноваційноспрямованих суб'єктів МСБ, щоб вони могли використовувати широкий спектр фінансових ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Infographics: SME access to finance country fact sheets 2016. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/22529>

УДК 332.025.012

Томнюк Т.Л.

*к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та підприємництва,*

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Кредитна підтримка суб'єктів підприємництва в Україні: проблемні аспекти та напрями підвищення ефективності

Підприємництво є рушійною силою економічного розвитку цивілізованого світу. За оцінками Глобального індексу підприємництва і розвитку GEDI-2016, Україна посідає 63-є місце серед 132 країн світу та 34-е місце в європейському регіоні [1]. За інформацією Світового банку Україна посіла 80 місце серед 190 країн світу у рейтингу Doing Business-2017, що на три позиції вище у порівнянні із рейтингом Ведення бізнесу-16. Проте звіт групи Світового банку визначає, що в нормативно-правовій базі, яка регулює розвиток бізнес середовища в Україні, все ще залишається багато проблем [2].

Безумовною складовою підвищення активності підприємницьких структур є доступність кредитних ресурсів. Згідно з даними НБУ, на кінець 2016 року середньозважені ставки за новими кредитами для юридичних осіб у гривні склали 14,8%, а ставки за кредитами для населення – 30,5% [3]. Для порівняння: в країнах-членах ЄС місцевий бізнес має можливість отримувати

кредити під 3-7%. Таким чином, ставки за кредитами в Україні високі, і це не дозволяє кредитувати економіку. Починаючи з 2014 року, банки фактично не видавали кредити, тільки попередньо отримані валютні кредити переоформляли на нові. Як результат, загальний обсяг виданих кредитів впав майже удвічі.

Вирішення питання «дешевих» кредитів потребує залучення «дешевих» депозитів. Але стан функціонування фінансового ринку в Україні є незадовільним. Це підтверджується, зокрема, рівнем девальвації національної грошової одиниці (упродовж 2014–2016 років гривня знецінилася більш, ніж утричі відносно долара США) та зростанням інфляції (за підсумками 2016 року індекс інфляції становив 112,4%, 2015 р. –143,3%, 2014 р. – 124,9% [4]). Стан розвитку фінансового ринку у рейтингу «Індексу глобальної конкурентоспроможності 2015–2016» [5] – 121 місце серед 140 країн. У порівнянні з минулорічним показником оцінка погіршилася на 9,6% (за семибальною шкалою з 3,54 до 3,2), що призвело до зниження рейтингового рівня. Водночас функціонування банківського сектору фінансового ринку за рейтингом індексу глобальної конкурентоспроможності 2015–2016 оцінюється як вкрай негативне – 140 місце зі 140 країн.

На тлі такої ситуації домогтися повернення виведених з банківської системи коштів та залучення додаткових під більш нижчі відсоткові ставки за депозитами – завдання надскладне. Разом з тим в умовах подальшої кризи в країні проблема неповернення кредитних коштів для банківського сектору є особливо гострою та потребує надзвичайної обережності та виваженості при кредитуванні реальної економіки.

Головна передумова вирішення проблеми полягає в забезпеченні макроекономічної стабільності, що обумовить поступове підвищення платоспроможності підприємств, підвищення рівня заощаджень домогосподарств в Україні та відновлення позитивної динаміки фінансового ринку.

Проте, у період стагнації економіки доцільно перейняти досвід ряду країн, в яких уряд через державні фонди здійснював фінансування діяльності

малого та середнього бізнесу. Так, наприклад, в Ізраїлі у 80-х роках минулого сторіччя через створення державних венчурних фондів здійснювалися інвестиції в різні стартапи; в Польщі держбанк надає гарантії по кредитах малому і середньому бізнесу (близько 60% від усієї суми кредитів, які беруть клієнти), причому максимальна сума такої гарантії становить до 1 мільйона євро, а вартість – перший рік безкоштовно, а другий – 0,5% [6].

Таким чином, вирішення проблеми доступу вітчизняних суб'єктів бізнесу до «дешевих» кредитних ресурсів на тлі відтоку депозитних коштів з банківської системи вбачаємо через макроекономічну стабілізацію в цілому та виважену грошово-кредитну політику, спрямовану на забезпечення стійкості фінансового ринку. Проте, у період стагнації економіки доцільно реалізувати програму підтримки малого та середнього бізнесу через державне кредитування з низькими відсотковими ставками (чи надання державних гарантій під «дешеві» кредити комерційних банків).

Список використаних джерел:

1. Global Entrepreneurship Index 2016 / Zoltán J. Ács, László Szerb, Erkkó Autio, The Global Entrepreneurship and Development Institute, Washington, D.C., USA. – <https://thevedi.org/2016-global-entrepreneurship-index>
2. Україна піднялася на три пункти у рейтингу Doing Business-2017 [Електронний ресурс] // Економічна правда. – 25.10.2016. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/news/2016/10/25/608951/>
3. Процентні ставки за кредитами та депозитами [Електронний ресурс] // Офіційний сайт НБУ. – Режим доступу : https://bank.gov.ua/files/4-Financial_markets.xls
4. Індекс інфляції [Електронний ресурс] // Фінансовий портал «Мінфін». – Режим доступу : <http://index.minfin.com.ua/index/infl/?2016>
5. The Global Competitiveness Index 2015-2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://widgets.weforum.org/global-competitiveness-report-2015/>

6. Гонта І. Кредитування малого та середнього бізнесу в Україні: бути чи не бути? [Електронний ресурс] / І. Гонта // Інформаційний портал ЦКП Інформ. – 01.11.2016.– Режим доступу: <http://ckp.in.ua/analytics/13431>

УДК 339.727.3.058.4

Урванцева С. В.,

*к.е.н., , доцент кафедри інвестиційної діяльності
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна*

Авраменко Д. П.,

студентка 4 курсу, фінансово-економічного факультету

Перспективи створення експортно-кредитного агентства в Україні

Експорт відіграє важливу роль в розвитку економіки будь-якої країни, сприяючи впровадженню певних новітніх розробок та практичних навичок міжнародної торгівлі, розвитку ділових відносин, залученню значних обсягів валюти всередину країни. Кредитування експорту є необхідним для полегшення збуту товару для виробника-експортера та його придбання імпортером. Також це є ключовим фактором для підвищення конкурентоспроможності національного експорту на світовому ринку. Саме тому підтримка експортної діяльності вітчизняних товаровиробників має бути пріоритетним напрямком державної політики в Україні.

Підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності багатьох країн досягається завдяки функціонуванню експортних кредитних агентств (ЕКА), які являють собою окремі страхові агентства, банки або департаменти міністерств, що реалізують державну політику підтримки експорту шляхом здійснення страхування експортних політичних і комерційних ризиків, надання гарантій з метою забезпечення конкурентоспроможних умов просування продукції/послуг вітчизняних фірм на міжнародні ринки [2].